

Előfizetési feltételek:

Belföldre, Jugoszláviába, Lengyelországba és Ausztriába	
Egy évre	50 Ké
Hat hónapra	25 Ké
Három hónapra	13 Ké
Magyarország-Francaország	63 Ké
Egyéb külföldre	75 Ké
Egyes szám ára	1 Ké

TELEFON 98

TELEFON 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP

N. v. p. rlad. p. a. t. v. Bratislava

číslo 25448/III. a 1925

Felvívő pestahivatal: LEVICE

HIRDETESEK:

centiméterenként — fillér.
Nyilttérli közlemények garmond soronként — fillér.

Gyakori hirdetések és a veüiná összekötésben levő hirdető iradók árendgményben részesülnek.

A köziratok a szerkesztőséghez küldendők
Késiratok vissza nem adataak
Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

A Léva-Selmechánya-i vasut

A világháboru sok régi tervet és elgondolást tört derékba. Így feledtette el a Léva—Szántó—Ipoly-ság-i vasuti vonal tervét és a Léva—Bakabánya—Selmechánya-i vonalét is. Mind a két terv ott forgott a közvélemény kohójában, míg azután jött a nagy világégés és az „új kor”, amely más gondokat hozott magával és a régieket eltemette a feledés pora.

De nem örökre, mert Léva városa a Léva—Bakabánya—Selmechánya-i vonal kiépítésének tervét, igen helyesen, ismét napirendre tűzte s gondolatát oda helyezte a vasutügyi miniszterium, a vasutigazgatóság, a Középszlovenszkoí Nemzetgazdasági Megye, a kereskedelmi-és iparkamara és a többi közgazdasági érdekképviseletek asztalára, hogy foglalkozzanak vele, érleljék valósággá.

Egyébként Léva város tanácsának ezügyben az illetékes helyekre terjesztett átirata így hangzik: „A város tanácsa megkeresi a vasutügyi miniszteriumot, hogy tegye mérlegelés tárgyává a Léva—Bakabánya—Selmechánya vasuti vonal kiépítésének lehetőségét. Értésülésünk szerint a világháboru előtt folytak már előkészítő munkálatok, sőt állítólag tervek is készültek. Előttünk ismeretlen okokból az egész ügy a háboru után feledésbe merült.

Ennek a vasuti vonalnak a megépítésével közvetlen kapcsolat létesülne a gabona, zöldség és gyümölcsstermő alsógaramvölgye és azon vidékek között, amelyek erdei termékekben gazdagok és fejlett állattenyésztéssel bírnak. A gazdasági javak kicserélése a vasut kiépítése következtében nagymértékben megjavulna. E vidék községeinek egész sora közvetlen összeköttetést nyerne Pozsonnyal és a nyugati országrészekkel. A nemzetgazdasági előnyökön felül ez az új összeköttetés az eddig elzárt és félreeső vidéket közelebb hozná a kulturáközpontokhoz.

A természeti szépségekben gazdag Selmechvidék közvetlen kapcsolatot nyerne a vasuti fővonalakkal, minek következtében idegenforgalma nagymértékben fellendülhetne. Elsőrendű érdek az, hogy a idegenforgalom emelkedése révén gazdasági fellendülés lenne biztosítható ennek a szegény vidéknek, amely kellemes

Léva közgyűlése egyhangu határozata a magyar gimnázium érdekében

Léva város képviselőtestülete f. hó 16 án este rendkívüli közgyűlést tartott Antal Gyula városbíró elnöklétével.

A városbíró bejelentette, hogy 11-én pénztárvizsgálót tartott s a pénztár kezelését rendben találta a bizottság. Az alapok állománya 62 018 K, a költségállomány 2 541.223 K volt. Majd az elhunyt Vörösmarty Miklós képviselőtestületi tagot paréntálta el kegyeletos szavakkal. A közgyűlés a gyászoló családnak részvételt jegyzőkönyvi kivonatban tolmácsolja.

Vojtás István városi titkár betérjeszti egyes képviselőtestületi tagoknak indítványát arra vonatkozóan, hogy a közgyűlés terjeszsen memorandumot az iskolaügyi miniszterhez a lévai gimnáziumban párhuzamos magyar osztályok felállításá érdekében. Az indítvánnyal kapcsolatban a memorandum szövegét is betérjesztették az indítványozók s azt a közgyűlésen az előadó felolvasta. A memorandum ismerteti a 121 éves lévai gimnáziumban a magyar tanítási nyelvűek az államfordulat utáni megszüntetését és a magyar tanítási nyelv visszaszerzése érdekében eddig kifejtett akciókat. Rámutat arra, hogy a törékvés mellett van a csehszlovák közvélemény is, mert a magyar osztályok érdekében eljáró küldöttségekben a csehszlovák pártok képviselői is helyet foglaltak. Kiemeli a memorandum a magyar osztályok hiányának szociális és kulturális hátrányait a garamvölgyi magyarságra nézve, ami legfőképpen a szegény néposztályt érinti, mert a gazdagoknak módjukban áll idegenben iskoláztatni gyermekeiket. Rámutat arra, hogy a lévai gimnáziumban a magyar nyelvű tanítás közvetlen az államfordulat után egy olyan politikai atmoszférában szüntették be, amidőn az emberi lelkek tul felzaklatottak voltak ahoz, hogy ennek az intézkedésnek szociális kihatásait és kulturális jelentőségét kellőképpen mérlegelni tudták volna a tanügyi intéző körök.

A memorandum annak a nemzeti igazságosságra való törekvésnek a nevében kéri a magyar osztályok felállítását, amely igazságosságra való törekvést Banos dr köztársasági elnök szeptemberben Léván elmondott beszédében hirdette.

A kommunista párt részéről Pásztor Lajos jelentette be a törekvés támogatását. A szoc. demokraták részéről Szokol Béla azt

hangoztatta, hogy a szegény embereknek is szükségük van a magyar gimnáziumra, azért azt támogatják, de az állam viselje a költségeket. Ezután Weisz Jakab szól az ügghöz: Szokollal együtt ő is azt hangoztatta, hogy támogatják a magyar gimnázium ügyét, de a kezdeményezésbe be kellett volna vonni a szoc. dem. pártot, is, majd azt mondja Weisz, hogy kultúrbotrány az, hogy milyen állapotban van Léván a szlovák elemi iskola és a szlovák gimnázium kibővítését is haogztatják.

Boros Béla a szoc. demokraták panaszára azt válaszolja, hogy éppen azért terjesztették a magyar gimnázium ügyét a közgyűlés elé, hogy az akció részére minden párt támogatását lehetővé tegyék, nem pártakció ez, hanem az összes városi pártok közös akciója és a memorandumot nem pártot, hanem csak a városbíró írja alá a város közönsége nevében.

Bartys Wladimir felszólalásában azt kéri, hogy a küldöttség, amely a memorandumot felviszi az iskolaügyi miniszteriumba, mutasson rá a lévai szlovák elemi iskola tartástan helyzetére is. Ezt egyhanguan elfogadta a közgyűlés. Felszólalt még Ciernicek Ferenc is, majd ugyancsak egyhanguan elfogadta a közgyűlés a memorandumot is és annak Prágában való átadásával Antal városbíró vezetésével Bartys Wladimir, dr Fischer István, Schubert Todor és Toth József képviselőtestületi tagokból álló pártközi küldöttséget bízta meg.

A közgyűlés azután egyhangulag elhatározta, hogy az élők közötti ingatlan átruházások utáni közszégi illetékszabályzat, valamint az illetékségi jog önkéntes adományozása utáni közszégi illetékszabályzat érvényének meghosszabbítását fogja kérni az országos hivataltól.

A városi tökéket a lévai hat pénztintézetben fogják elhelyezni. Ennél a tárgynál Prachar István azt indítványozta, hogy állítson fel a város városi takarékpénztárt, amire a városbíró azt válaszolta, hogy ebben az ügyben már érdeklődtek illetékes helyen, ahol azt a választ kapták, hogy legközelebbi törvénnyel fogják az ügyet megoldani, olyan formán, hogy a Lévához hasonló városokat kötelezni fogják városi takarékok felállítására. — A közgyűlés megbizta az előjáróságot a városi takarékok létesítésének előkészítésével.

nyaralási lehetőségeket nyújt és téli sportok üzérére is nagyon alkalmas. Az államvédelem szempontjából is jelentős lenne ez az új vasuti vonal.

Egyébként a Léva—Selmechánya-i vasuti vonal kiépítése esetén alkalmat nyujtana arra, hogy Bakabányáról elágazva Hontnémetin keresztül egy későbbi alkalmas időben bekapcsolódhatna a Zólyom—Füleki fővonalba.

Ezeket az említett gazdasági előnyökön felül átmenetileg is nagymértékben hozzájárulna e vidék ismert nagy munkanélküliségének

csökkentésére. Köztudomásu, hogy a mezőgazdaság racionalizálása következtében az alsógaramvölgyben sok a mezőgazdasági munkanélküli, míg Selmechánya vidékén a bányázemek csökkentett kapacitása miatt sok a kenyérrőlküli ember.

Léva városának ez a megmozdulása Selmechányán nagy örömet és lelkesedést keltett, mert a terv megvalósulása Selmece és vidékére valóságos áldást, nagy fellendést jelentene, így Selmec is nagy kézséggel kapcsolódik be a lévai akcióba.

Az előadó bejelentette, hogy az 1936. évi költségvetést az orsz. hivatal jóváhagyta 350 % pótdávál és kilitásba helyezte, hogy felmilitiót vállal a városi tartozások törlesztéséből.

Kovács Gyula a téli inségmunkák megindítását kérte s azt hangoztatta, hogy csak a segélyre szorulókat állítsák ebbe a munkába és olyan munkát kell végezni, aminek később is lesz látászatja. Prachár István a szegény iparosok segélye érdekében szólalt fel.

A városbíró rámutat arra, hogy a költségvetést csak most hagyják jóvá, egyezkedni fognak az ügyet megoldani. Ünnepek után az utcai második utca kövezését és az Ördögárok tisztítását megkezdik.

A közgyűlés elhatározta, hogy a városi illetékek (hus, ital, helypénz stb.) ellenőrzésére jövedéki ellenőri állást létesít és arra pályázatot ír ki. Kezdő fizetés 850 K, megbívató minimális végzettség négy közép-

iskola. Ugyancsak három szerződéses rendőri állásra és pályázatot hirdetnek a hiányzó helyek betöltésére. Kezdő fizetés 675 K.

Boromissa Tivadar kérelmét, illetmény folyósítása ügyében, tekintettel arra, hogy úgy vélekedezze, hogy a jogügyi bizottság véleménye alapján elutasította.

A közgyűlés ezután Szentesy Gyula italmérési, Vybosty János villanyzerelési, Weinberger Margit könyvkiadói és Mészáros József halottszállító autóvállalat engedélyezése iránti kérvényét véleményezte.

A közgyűlés Ulrich Józsefné, szül. Forgács Margit számvetésügyi irnokot 21 évi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjba helyezte. Mészáros Lajos, Racsányi János, József Ferenc, Sabik Pál és Ujfalu Mihály utcaseprők részére kezdőállást állapított meg.

A közgyűlés ügyszólóan karácsonyi hangulatban zajlott le, minden határozatot egyhanguan hozott.

higulva a levegőben, hogy nem is mérgezőtől, mert csak azért sem veszélyes, mert a szél irányában halad, hőmpolygó gázfelhőt a megtámadott meglátja már messziről és könnyen védekezhet ellene a gázárc feltevéssel.

Mivel volt előnyösebb a későbbben alkalmazott úgynevezett gázvető eljárás?

A gázvető eljárás abban áll, hogy a támadó vetőkészülékkel hajítja át a gázzal és robbanó töltéssel ellátott vaspalackjait a megtámadottra, ahol azok felrobbannak és gázmérgezést okoznak. Ezen eljárással tehát nem kell alkalmas szelet várni, hogy a gáz az ellenségre jusson, hanem a gázt direkt az ellenségre lehet vetni. Így fajta gáztámadás azért is lehet eredményesebb a fuvó gáztámadásnál, mert az ellenséget meglepetésszerűen éri.

Mi a gáztámadás tökéletesebb, még a gázvető eljárásnál is tökéletesebb módja?

Az úgynevezett tüzérségi gázvetés, a gránátokat mérgező harcigázokkal töltik meg, amelyek ágyúkból kilőve a robboló hatásúkon kívül gázmérgezést is okoznak. A gázvető eljárással szemben azaz előnye, hogy igen nagy távolságra löhető ki. Persze csak akkor lehet eredményes az ilyen gáztámadás is, hogyha egyszerre sok ágyúból és igen sokszor egymásután lönek egy helyre annyi gázgránátot, amelyből szétoszló gáz mérgező sűrűségűvé tudja gázosítani a levegőt. Ezen gáztámadásnak szintén meg van az eredményessége abból a szempontból, hogy meglepetésszerűen éri az embereket, hiszen a tőlünk sok kilométerre levő ágyúk, amelyekből a gázgránátokat reánk lövik, láthatatlanok.

Mi a bennünket, polgári légvédelmet leginkább érdeklő gáztámadási mód?

Az a gáztámadás, amely úgy történik, hogy az ellenséges repülő harcigázokat tartalmazó bombákat dobhatunk alá.

A gázbombákban kívül még milyen bombákat dobhatunk le az ellenséges repülőkre?

Romboló hatású bombákat, amelyek aszerint, hogy mily nagyságúak és erősségűek, kisebb vagy nagyobb épületeket képesek szétrombolni. Ezenkívül gyújtó hatású bombákat, amelyek felgyújtják a házakat, egész tűzvést okozhatnak.

Eredményesen védekezhet a polgári légvédelmi szervezet a légi gáztámadás ellen?

Igen, mert hogyha a légvédelem jól működik, akkor még idejében értesülhet az ellenséges repülőkhöz közeledéséről és még idejében megteheti a szükséges védelmi intézkedéseit. Eltekintve attól, hogy saját repülőink elűzhetik, elhárító ágyúk lövelhetik az ellenséges repülőket, még akkor sem eshetünk kétségbe, hogyha ezek nem történnek meg. Tudnillik nem oly könnyű annyi gázbombát ledobni, hogy azok sűrű gázt okozzanak körülöttünk, azok mérgezően gázosítsák el a levegőt. Ahhoz csak ellenséges repülő kell, hogy egy kijelölt hely levegőjét annyira megtelítse gázzal, hogy az nagyfokú gázmérgezést okozzon.

(Folyt. köv.)

A polgári légvédelem mentőszolgálat

— Közli: Dr. PICK IMRE áll. városi orvos —

Hogyan keletkezett a gázháború?

A gázháború gondolata igen régi keletű. Már a régi háborúkban is megpróbálták kifüstölni az ellenséget erősségeikből, természetesen akkor még primitív eszközökkel: égő szurok, égő szalma füstjével. Használták azonban kívül az ismert görögöt, amely már a nagy tűzvész okozása mellett mérgező kéndioxid gázt is termelt. Ezt a kifüstölési harcmódot csak ritkán alkalmazták a régiek, hiszen a legkezdetlegesebb löfegyverek is eredményesebben ölték az ellenséget, mint ez. Az újkori háborúkban is a löfegyverek voltak a leghasználatosabbak az ellenség megsemmisítésére. A világháború előtt a gázok csaknem kizárólag a vegyi iparban nyertek alkalmazást, csak elvétve egyes nagyvárosok rendőrségei használták a puskagránátokat, amelyek csaknem ártalmatlan könnyezést okozó gázokat tartalmaztak és ezekkel osztatták fel a tüntető csoportosulásokat. Még a világháború elején is leginkább a puskák, gépfegyverek golyóit és az ágyúk srappeljeit, gránátjait alkalmazták az ellenség ellen. Persze ezen lövedékek csak addig érthettek el céljukat, amíg a mozgó harcmódot uralkodott, amíg tehát részben a mozgó emberi alak célpontot nyújtott számukra, vagy pedig a kezdetleges fedezékek megújított katonáknak a fedezékeket felrobbantó srappel és gránátok megsemmisíthették. Mikor ezután a világháború későbbi szakában, különösen a nyugati harcokban a mozgó harcok álló harcokká fejlődtek és a katonák oly erősen megépített fedezékekben voltak, hogy a leghevesebb fuvó-ágyútűz sem volt képes azokat szétrombolni, kezdtek gondolkodni oly harcú eszköz feltalálásáról, amely kizavarhatja föld-erősségeikből az ellenséget és ezáltal újabb célpontjai lehetnek a katonák robboló hatású löfegyvereinek. E harcú eszköz volt a gáz, amely behatolt a legerősebb beton fedezékekbe is, miután a harcigáz nehezebb a levegőnél. Az első harcigázserültek fölött az orvosok tanácsatlanul állottak. A harcigázok nagyrészt nem ismerték, tehát nem is tudhatták az ezzel megsebesülteket gyógyítani. Sok idő telt el, sok ezren pusztultak el, amíg a harcigázok tulajdonságait megismerték és harcigáz sérülteket bevált módszerekkel kezdték gyógyítani. És, hogy a gázvedelem, illetve a sérültek gyógyítása milyen eredményes lett, a legjobban abból látható, hogy míg az első hatalmas gáztámadásnál 15.000 gázserültből 5.000, tehát a sérültek 30 százaléka halt meg, addig a világháború végén már átlag 100 sérült közül csak 2 halt meg, tehát a 30 százalékkal szemben csak 2 százalék. Mint ahogy azonban a betegségek meggyógyításánál is fontosabbnak tartja az orvostudomány a betegségek megelőzését, éppen itt is fontosabbnak tartották a harcigázserüléseket elkerülni. Eme törekvésükben nagy támogatók voltak az orvosoknak a vegyész és technikusok, akiknek segítségével előteremtették a gázárcokat, oxigénkészülékeket,

gázvédő ruhákat, gázmentes buvóhelyeket és a gázzal fertőzött terület gáztól való megtisztítását.

A világháború után azután amilyen lázas sietséggel találtak fel egy-egy mérgező harcigázt, épp oly gyorsan fedezték fel az ellene való védekezést is.

A jövő háborújában azonban nemcsak a frontokon harcoló katonaság fog szenvedni az ellenségtől, hanem az otthon maradt polgári lakosság is ki lesz téve ellenséges repülőgépekből ledobott bombák robboló és mérgező hatásának. Ezért kell nekünk már most békében ismernünk legalább elméletileg a robboló, gyújtó és harcigázokat terjesztő bombák hatásait, hogy ezután a háborúban gyakorlatilag tudjunk védekezni ellenük.

Milyen módon történhetik gáztámadás?

Gáztámadás történhetik az úgynevezett fuvó eljárással és pedig úgy, hogy a támadó a magas nyomás alatt összprezést gázt vas palackban tartja és a gázcsap kinyitása által azt a megtámadottra kibocsátja, fújja.

Milyen gázt alkalmaztak a háborúban legelőször fuvó-gáztámadásra?

A chlórgház és csak később a gáz mérgezőbbé tétele céljából keverték a chlórhoz phosgént.

Mik a hátrányai a fuvó gáztámadásnak?

Először az, hogy csak az ellenség felé irányuló szél viheti, fújhatja a támadó gázt a megtámadotthoz. Másodsor hogyha a szél nagyon erős, gyors, akkor a gáz még hogyha el is jut a megtámadotthoz, akkorra már annyira felhigul, hogy nem mérgező. Harmadsor a szél meg is fordulhat és ezáltal a gáz visszarámlik a támadás helyére és a támadót mérgezi meg. Negyedszer csak kis távolságra alkalmazható, a nagyobb távolságban levő ellenség helyén a gáz már annyira fel van

A szlovenszkói magyar iskola helyzete

Dr. Duka-Zólyomi Norbertnek a JMKE-ben tartott előadásából

(2)

6. A modern iskolának meg két további jellemző irányáról kell megemlíkeznem. a) A munka specializálódása, másrészt pedig éppen a különböző munkafajok legszorosabb összefüggése — hisz manapság nincsen olyan munka, mely elszigetelt volna, mindegyik szoros összefüggésben van a termelés legtovább jelenségeivel — éppen ez az összefüggés hozta magával, hogy minden munkánál van bizonyos műveltségi minimum, melynek hiányában az ember nem tudna a munkának eleget tenni és ami azóta, hogy megszünt az önelatárs és házi termelés, a legfontosabb, amelynél hiányában nem tudna keresni, nem tudna megélni. Ezt a minimumot minden embernek el kell sajátítania. Mi volna olyan kereskedővel, aki nem tud

irni vagy olvasni? Vagy meg tudna az a sarki kofa élni, aki nem tudna számolni, összeadni, kivonni és szorozni? Az iskola célja tehát az újkorban belopódzott a gazdasági momentum. Az iskola célja már nem csak a műveltség megszerzése önmagában, csak azért tanulni, hogy művelt legyen az ember. A modern iskola azzal, amit a tanulóknak nyújt, gazdasági érdekeiket szolgálja, felelős ad a kezükbe a gazdasági harc eszközeit tudásában. Mert nem csak a megélhetéshez szükséges minimumot kell tudni, de éppúgy érvényes az is, hogy minél többet tud valaki, annál inkább van kilátása boldogulásra és az általános munkanélküliség és a fokozott konkurencia közben, versenyképességre. — b) A másik elem pedig, ami

Országos segély kulturházak építésére

a modern iskola céljaiba belecauszott: a politikai nevelés követelménye. — A legtöbb országban az iskolatgy az állam kezében van és ott is, ahol még meghagyták a felekezeti saját kezelésében, az állam fennhatóságát és felügyeletét gyakorol. Egészten természetesen belevisszák tehát az iskola céljaiba saját érdekeiket a szolgálatát. A modern iskola az államérdekeknek lett a bástyája.

7. Mindenféle célt láttunk az iskolában: esztétikai, művelődési, vallási és állampolitikai célokat. Pedig 150 év óta olyan folyamat kezdődött, mely bizonyos embercsoportok számára újabb és más követelményt kér és más szemmel is nézi az iskola célját. Már 300 évvel ezelőtt Komenský, a humanizmus Comeniusa kimondotta, hogy minden embernek saját anyanyelvén kell a műveltséget elsajátítania. Ő elsősorban azokra a nehézségekre gondolt, amelyeket a gyermekek számára az anyanyelvtől eltérő idegen nyelv rejtelmei okoznak. De azóta nagyot fordult a világ. — A francia forradalom és a XVIII. sz. végei német irodalom, elsősorban Herder óta új fogalom tört be az emberi közösségek életébe. A nemzeti gondolat, a nemzeti hovatartozás kérdése.

Kiindulási pontja a közös nyelv volt. 150 év alatt pedig mindig újabb és újabb irányban kibővült. A közös nyelvet a közös kultúra összekapcsoló tudata követte. A XVIII. század végén mindenféle mozgolódást látnak: minden nemzetet, mely a századok folyamata alatt megőrizte nyelvét — a latin nyelv egyszóvalmának megdöntése után — saját irodalmának a kiépítésére törekszik. Nálunk Bessenyei és köre, Dugonics Etelkájá, Kazinczy működése jelzi ezt az utat. A romantikusok, Vörösmarty, Czuczor, Garay és Horváth a közös mult jegyét vitték bele a nemzet fogalmába, Szechenyi a gazdasági felépülés szükségességét. Később a nemzet fogalmának ez a felfogása, mely kultúrközösséget látott a nemzetben, tehát a német nézetet követte, kibővült a francia értelemben vett politikai közösség fogalmává. És itt következett az összejöttetés. Sok olyan népcsoport volt, mely ezt az iramot nem tudta követni. Nem vihette a politikai önállóságot. Egyes részeiben akármennyire meg is változott azóta a térkép, lényegében ugyanszint a helyzetet látjuk ma is, csak mások a szenvedő alanyok. Ma kb. 40 millió ember él kisebbségi sorban, tehát nyelvi és kulturában más nemzet többsége és fennhatósága mellett egy állam keretében. Ennek az évszázados folyamatnak, mely a nemzeti kisebbségek keletkezéséhez vezetett, óriási befolyása volt az iskola és a társadalom viszonyára. Tudjuk, hogy a nemzeti hovatartozás minden egyéb elemén kívül: közös mult, közös gazdasági kapcsolatok, elsősorban két kritériumtól függ: a közös nyelvtől és kultúrától (épen a nyelv az, mely a kultúrát meghatározza) és a nemzeti meggyőződéstől. Az előbbi az objektív, világosan kimutatható elem, a másik mindenkinél saját, egyéni meggyőződése, a szubjektív elem.

Milyen viszonylatban van a nyelv az iskolához és milyen viszonylatban a szubjektív nemzeti meggyőződés az iskolához?

Ha nem áll az elő, amit például Breteigne parasztjainál figyelhetünk meg, hogy ősi keleti nyelvtől annyira beléjük idegzett, hogy a francia iskolában meg se tanulnak franciául, hanem az iskola elvirgése után úgy kerülnek ki mint az analfabéták, ha nem nézzük tehát ezt a primitív fokot, amikor az idegen nyelvű iskola egyszerűen nem is tud hatással lenni, mindenütt csak azt fogjuk látni, hogy a nyelv megőrzését egyedül az iskola biztosíthatja. — Hiába mondják, hogyha otthon a gyermekkel anyanyelvén beszélnek a szülei, vagy esetleg máshol is, iskolán kívül van alkalmunk anyanyelvén beszélni, ez elegendő. A gyermek tud talán anyanyelvén beszélni, de az anyanyelv nem lesz féltett kincs, a kellő irodalmi és történelmi tudás híján nem fog együtt érezni anyanyelvével. Ha az idegenajku elemi a műveltség kezdetétől fogja meg a gyermeket, az idegen nyelvű középiskola nemzetiségileg más embert nevel belőle. Párisban, a magyar házban beszéltem erről a kérdésről a Salvoenszkórol elszármazott Kulifay reformá-

Az országos hivatal az Országos Közölyben (Krajinsky Vestnik) az évente nyújtandó segélyekre hirdet pályázatot, pénzbeli segélyt nyújt kulturházakr, amennyiben a kérvényezők az alábbi feltételeknek megfelelnek:

1. A segélyt csupán jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező népművelő szervezet (egyesület) kérheti.

2. A kérvényt 1937 január 31-ig kell benyújtania a járási (városi jegyzői) hivatalon keresztül, mely a feltüntetett adatok hiteltelenségének átvizsgálása és a 4. pontban felsorolt bizonyítékokkal való kiegészítés után az iratokkal jelentés és megokolt indítvány kíséretében felterjeszti az országos hivatalnak, mégpedig 1937 február 20-ig. A kérvényben fel kell tüntetni, hogy igényelnek-e a közöly és járási közpénzekből segélyt, illetőleg az egyesület igényelt-e államsegélyt és mily eredménnyel. Megjelölni az épülő ház célját, mely okokból szükséges a helyiség kulturális, népművelődési célokra, esetleg mily feltételek mellett engedendők át a kulturális helyiségei közművelődési célokra. Amennyiben a kulturális nem kizárólagosan kulturális célokat szolgál, a kérvényben, valamint a hozzá mellékelt tervrajzon fel kell tüntetni, hogy mely helyiségeket szánják kulturális célokra. Ha a meghatározott helyiségeket üzleti, ipari célokra használják fel vagy lakásokra adják bérebe, ugy a kérvényben a helyiségek bérbeszedésének feltételeit, illetőleg az egész építetből várható jövedelem nagyságát fel kell tüntetni.

3. A kérvényben mellékelni kell: a) az egyesület alapszabályait; b) az építési tervet és a járási hivatal által jóváhagyott költségvetést; c) azon kulturális egyesületek jegyzékét, amelyek a kulturházat használni fogják, annak egyidejű feltüntetésével, hogy mily részesedéssel járulnak hozzá a kulturház létesítéséhez; d) kimutatást arról, hogy mily módon szerzi be az egyesület a házépítésre szükséges anyagi fedezetet, vesznék-e fel kölcsönt, mily feltételek mellett és mily módon gondoskodik ezen adósság törlesztéséről és a fenntartási költségek fedezéséről; e) az építő nyilatkozata arról, hogy mikor kezd meg az építést és körülbelül mikor fejezi be; f) kötelező kijelentése arról, hogy a kulturház a megadott célokat fogja szolgálni, más célokra nem használják fel; g) az egyesület kötelező kijelentése, hogy az épületet csak kulturális és népművelő célra adják ki, kizárólagosan csupán közművelődési és népművelési intézményeknek és egyesületeknek.

4. Sport, ipari, szociális stb. egyesületek a segélyt nem kérhetik.

5. A járási hivatalnak (városi jegyzői hivatalnak) kötelezése, hogy a megadott határidőket a leppontosabban tartsa be és a január 31-ike után vagy a hiányosan beadott kérvényeket utasítsa el.

Felhívjuk magyar falvaink, illetékes egyesületeink figyelmét arra, hogy ezen pályázatot használják ki.

tus lelkeséssel. Azt kérdeztem, mennyire maradnak meg magyarok az odakerült szülők gyermekei. Tudniillik Franciaországban nincsen magyar iskola. Az anyanyelven történő oktatás csak a vallásfenntartásra szorítkozik. Minden felekezet hittanárja hetenként külön órákat tartanak a francia iskolába járó gyermekeknek magyar nyelven. — Az idekerült szülők megmaradnak magyaroknak — azt felelte nekem — az első generáció is még úgy ahogy. Akiik még nem itten születtek. De a második generáció minden igyekeztünk ellenére elfranciósodik.

Ez a felelet és egy alapos bepillantás az iskolai statisztikába — mindenféle — könnyen meggyőzhet bennünket arról a szomorú tényről, hogy az idegenajku iskola elnemzetleníti a gyermekeket. Hisz ez teljesen érthető akkor, amikor a nemzeti hovatartozás egyedüli objektív jegye a nyelv. Éppen ugyannak szubjektív jegyével is, a nemzeti hovatartozás belső érzésével. Az idegen nyelvű iskolában más kultúra lopódik a gyermek lelkébe. Nem ismeri meg saját multját, történelmét és irodalmát. Mindaz, ami nemzeti érzését érzelmileg alátámaszthatná, nem is jut el hozzája. Az idegen nyelvű iskola a szubjektív érzéstől is megfosztja a gyermeket. Nem fog tudni együttérzeni népközösségével, felemás lesz, vagy a legelső alkalomkor, ha érdekei úgy kívánják, átpártol más nemzetiséghez. Hisz neki ez nem belső élménye, de nem is lehet belső élménye. Amikor az otthon szavát az iskola ellenkező beszéde teszi tönkre, amikor nem azt hallja és szívja megábs, ami meggyőződését erősíthetné, hanem éppen mindannak az ellenkezőjét.

Ha ilyen szempontból nézzük végig Európá ma i térképén, többféle helyzetet látunk.

A többségek iskoláit és a többségek tagjainak a viszonyát az iskolához. Nálunk az iskola csupán a műveltség elnyerésének a kérdése. A felkészülés a gazdasági harcra és az állampolitikai elvek hathatós terjesztője. Ez az egyik. — A másik kérdés pedig: Európa két végletében az iskola még mindig szorosan egybekepcsolódik a vallás kérdéssel, nemzeti szempontból. A Balkán lakosságának legnagyobb részénél a nemzeti és a vallási meggyőződés egyre megy. Ez természetesen óriási pluszt jelent nemzeti szempontból. A nemzeti csoport egyik tagja sem tud nemzeti közösségből kiszakadni, hacsak vallását meg nem változtatja. Az iskola, mint

felekezeti intézmény, a nemzeti erő legvédelem bástyáját képezi.

Hol vagyunk mi ettől? Nálunk az a tény, hogy valaki katolikus vagy evangélikus nem jelent semmiféle nemzetiséget. Van magyar, német és szlovák katolikus és éppen van magyar, német és szlovák evangélikus. Egyedül a zsidóság egyrésznél egyremegy a vallás és a zsidó nemzetiség. Tudjuk, hogy Ruszinszkón héber iskolák is vannak. De azt is tudjuk, hogy ennek nincsen különös jelentősége, mert ezt a helyzetet mesterségesen hívták életre. Nemzetstatisztikai okokból adták meg azt a lehetőséget, hogy valaki zsidó nemzetiséget vallhasson hivatalosan. Ez a törekvés nem gyökerezik a zsidóság belső életében. A zsidóság elsősorban vallás, hisz különleges zsidó kultúrától olyan értelemben, mintha az tömegeknek a sajátja volna, nem beszélhetünk, még kevésbé a héber nyelvről, mint tömegjelenségről.

Mi tehát értefel a kisebbségek azon csoportjához tartozunk, ahol a nemzeti hovatartozás egyedüli tényezője a nyelv. Nyugodtan mondhatjuk, hogy nálunk a nemzeti megmaradás és továbbfejődés legfontosabb előfeltétele a nyelv és éppen azért legfontosabb kérdéstünk az iskolakérdés. Azon iskolák, mely egyedül biztosíthatja egészséges és saját fenntartásunkat.

Pedig a helyzet nem rózsás. Tudjuk, hogy mennyi helyen egyáltalán hiányzik a magyar nyelvű oktatás lehetősége. Tudjuk, hogy gazdasági szakiskolánk egyáltalán nincsen. Tudjuk, hogy 17.700 magyar gyermek jár idegen iskolába. Tudjuk, hogy polgári iskola is legalább kétszer annyi kellene még számarányunkhoz képest, mint amennyi van és tudjuk azt, hogy minden iskoláért és minden osztályért, a megélvőzők megtartásáért és újak felállításáért a törvényes kereteken belül, mennyit kell munkálkodnunk és megtegnünk. Tudjuk azt, hogy ezen a téren, mint sok más helyen, is annyit lesz nekünk, amennyit magunknak kivivünk.

Ezért a magyar iskola ügyét szeretettel kell kezelni. Szeretettel és kitartással. És mindenkinek, aki szívén viseli a mi kisebbségi sorsunkat, aki félve aggódik fenntartásunkért és létünkért, szeretettel kell hozzájárulnia a magyar iskoláért végzett munkához. Minden szervben és minden lehetőségben keresztül. Elsősorban pedig a hivatott embereknek: a magyar tanítóknak és a magyar szülőknak. Az ő kezükben fekszik a magyar kisebbség jövőndő boldogulása.

Szlovenszko kvalifikált munkaerőket keres

cím alatt írja a Prager Börsen-Courier:

Amilyen mértékben a nacionalizálás folyamatát a szlovák közigazgatásban a tervezésnek nyert, úgy erősödnek a kvalifikált munkaerők utáni kiáltások. De ezek a kiáltások — mint azt egyre szilárdabban állapítják meg — eredménytelenül hangzanak el, mert kvalifikált munkaerőben hiány van. Ha eddig egész politikai pártok kizárólag a munkahelyek miatt vívtak harcot, úgy most hirdelen az útnik ki, hogy az állam keleti részén több gazdasági átlás adható ki, illetve tölthető be, mint amennyit a specifikus regionális körzetben be lehet tölteni. Nincs egyetlen foglalkozás nélküli szlovák tanár. Kelet-szlovenszko fiatal ügyvédek keres, de szlovák nemzetiségűeket, de senki se megy oda, mert mindenki előnyben részesíti Pozsonyt, esetleg még Kassát is.

És most nézzük az életbe lépő szlovák fiatalság minősítését. Az egyik egyetemi tanár így panaszkodik: a studium mélységét illetően, ami a tudományosságot illeti, nagyon hátrébb lépett. Csak a vizsgákra készülnek. Új, előirásos tankönyvek vannak, amelyekből egész Pozsonyban egyetlen egy darab sem fogyott el. A tanulók meglegészenek azzal, hogy írott jegyzetből a más hasonló füzetből készülnek a vizságra. A műveltség sokkal kevésbé fontos, mint az, hogy a fiatalember a képzettség külső jelzőjét, az akadémikus címet megszerezze.

Hogy állunk hát valóban a szlovák intelligenciával? A pozsonyi Komensky egyetem 1935. nyári félévének 2250 hallgatója közül csak 141 (6,2 százalék) származik munkáscsaládból, 683 (43,7 százalék) lelkész fia, nyugdíjas, tanító, hivatalnok, orvos, ügyvéd stb. fia; 632 (24 százalék) földbírtokos, kereskedő, gyáros, egyetemi tanár, magánzó fia, 246 (10,6 százalék) kisgazda fia. — 248 hallgató szülei elhaltak és foglalkozásukat közelebb nem határozták meg. E statisztikából tehát az látható, hogy a főiskolai fiatalság tulajdonképpen a középosztályból és a jól szituált felső rétegből kerül ki. Az arra szorulókká részére két kollégium, továbbá ösztöndíjak, segélyek és diakkölcsönök állanak rendelkezésre 125 millió korona értékben. A két kollégium mintegy 800 diáknak nyújt otthont és élelmet, néhány ösztöndíjas teljesen díjtalanul, különben olcsón kapnak lakást, ellátást (reggeli, ebéd, vacsora, mind bőséges és jó minőségű).

Ha a főiskolásokra fordított szociális költségeket nézzük és ha az említett statisztika alapján azt mérlegeljük, hogy aránylag mely kisebb szálalékszám van ráutalva kizárólag a közégsélyre, úgy azt kell mondanunk, hogy a szlovenszko fiatalember a gyakorlati életre való felkészülését kedvező feltételek mellett találja meg. Helytelen volna tehát, ha a szlovák intelligencia helyzetét, legalább is ami az intelligencia utánpótlását illeti, csak az anyagi oldalról akaránk megítélni. Ellenben itt is főhíabál az ifjúságot általánosan elfogó életpezzimizmust kell említenünk, mely a jövővel szemben való teljes bizalmatlanságban jut kifejezésre. Tanulni? Minek? Hát nem a munkanélküliség a vége minden tanulmányának? Hát nem az a sötét, véres Chiméra leselkedik mindenütt?

Elég azt vizsgálnunk, hogy ez a pezzimizmus milyen mélyen indokolt, ha elismerjük azt, hogy a pezzimizmus dekadens jelenség és a rossz tapasztalatok öszege. E ponton kétségtelenül az idők vigasztalan folyása a hibás. Ifjúságunk szellemi válságáért azonban még egy tényező vonható felelősségre: nevezetesen az a mód, ahogyan a fiatalságot a politikába bevonják. A fiatalságának a politikába való bevonása helyeslehető volna, ha ilyen módon a fiatalembernek világnézetet, vagy vértézetet s fegyvert adnának ez ellen, vagy mellette. Nem szabad azonban a dolgoknak szavazathalászába, vagy szónok- és agitátorképzésébe fájulnia párttitkárok vezetése alatt.

A legegészségtelembb folyamat azokban a kollégiumokban indul meg, amelyek párt-politikai kaszárnyákhoz hasonlóan csak bi-

zonyos pártpolitikai színeket viselő fiatalság számára állanak nyitva. Az egyik ilyen kollégiumban nyert elhelyesést a kollégiumokban lakó főiskolásoknak csaknem teljes 50 százaléka, amellel azok a pártok, amelyek nem tudnak maguknak pártpolitikai kollégiumot berendezni, az állam által fenntartott, többé-kevésbé erős „sejt”-eket tartják fenn. Így történik azután, hogy — különösen Szlovenszkon — a főiskolai hallgatók ahelyett, hogy a jövőbeli jogász, orvos, mérnök, közigazdász tisztelete töltősen meg életét, pártolitikának meztelen mechanizmusának van kiszolgáltatva

A szlovák fiatalságnak nagyon határozott politikai beállítottsága van, és már a nyelvismerete nagyon döcög. Az a hivatal, amelyben az autonómista gondolat a legjobban jut kifejezésre s ahol ma kizárólag szlovák nemzetiségű fiatal munkaerőket vesznek föl, az Pozsonyban a Krajinsky Úrad. Ez a hivatal a kisántant legutóbbi konferenciája alkalmával igen nagy zavarba jött, mert a külföldi diplomátokkal való érintkezésére egyetlen egy franciául tudó hivatalnokot sem tudott rendelkezésre bocsátani. Egy ügyvédnek kellett kisegítenie. Az egyik szlovenszko i idegenforgalmi szervezet hetek óta keres nyelvismeretekkel rendelkező öslakos fiatalembert.

Az 1936. évi forgalmi és fényüzési adó bevallása és az adórészletek befizetése

I. A bevallás. A forgalmi, valamint a fényüzési adó fizetésére kötelezett vállalkozók kötelesek a forgalmi és fényüzési adótörvény értelmében úgy a forgalmi, mint a fényüzési adóra nézve az 1936. évre szóló adóvallomást az 1937. év január végéig benyújtani.

Azon vállalkozók, akik úgy forgalmi, mint fényüzési adót is kötelesek fizetni, a forgalmi adóvallomáson kívül még fényüzési adóvallomást is kötelesek beadni, éspedig elvileg még akkor is, ha olyan tárgyak szállításáról van szó, melyek adómentesek vagy amelyeknél az adó átalányozva van.

Vallomást kötelesek beadni természetesen azon vállalkozók is, akik az átalányozási hirdetmény szerint átalányozott adót kötelesek fizetni, ha csak ama hirdetmény értelmében ezen kötelezettségük alól nincsenek kimondottan felmentve.

Vallomást köteles beadni az is, aki külföldi — t. i. olyan vállalkozó helyett — közvetített vagy beföldön található áruk szállítását, akinek beföldön sem lakó, sem tartózkodási helye, sem pedig üzemelepe nincs, továbbá az, aki külföldi vállalkozó helyett annak nevében és számlájára szállítási szerződéseket köt olyan áruva vonatkozólag, amely külföldön van.

Külön vallomásra köteles foglalni a vállalkozó azon áruk árait, mely áruk szállítása részére eszközöltetett és amelyekről adót a szállító helyett köteles fizetni.

Vállalkozók, akik olyan fényüzési tárgyakat szállítanak, melyek nem tartoznak az ó szakmájukra, kötelesek ilyenemű bevételeikről is külön vallomást beadni, esetleg, ha más bevételükről nyújtanak be fényüzési adóvallomást, az ilyen bevételt vallomásuknak egy külön mellékletébe kell foglalni.

Vallomást kell beadni annak is, aki árverés után eszköztől eladást.

A vallomás azon adóigazgatóságnál adandó be, melynek kerületében a vállalkozó lakhelye van, illetve ahol legtöbbet tartózkodik.

Ha a vállalkozó a fenti törvényes határidő letelte után 14 napon belül sem nyújtja be adóvallomását, akkor kivetett adója 5 százalékkal lesz felemlve.

II. Az adórészletek fizetése. Ugy a forgalmi, mint a fényüzési adó fizetésére kötelezett vállalkozók kötelesek a forgalmi és a fényüzési adót rendszeren befizetni még annak

Miért is szentelje magát a fiatalember a francia vagy a német nyelv tanulásának, ha a jövőjét illetően egészen biztosan, fáradság nélkül gondoskodhatik ehhez vagy ahhoz a politikai pártához való csatlakozás révén és hogyha egy új kereskedelmi vagy adminisztratív igazgató kinevezése nem függ annyira a szakismeretétől, mint sokkal inkább politikai pártállásától? Ennek az elhibázott orientációnak súlyos következményei most mutatkoznak meg igen erősen Szlovenszkon, ahol most új közigazgatás alapjait rakják le. Mindent teljesen elől kell kezdeni. Emellett a szakértők képzésében éppen az az intézmény hasznosíthatná magát, amely mostanáig külső befolyásokra éppen az ellenkező óslokat szolgáltatta és ez a tanulmányi kollégium. É téren pionirmunkát végzett Bafa a fiatalberek internátusával. A főiskolások kollégiumainak is kizárólag a szakképes szolgálatba kellene szegődniök és nem a politikai agitáció munkájába. Egy kollégiumot a technikusoknak, egyet a jogászoknak, orvostanhallgatóknak és ez bizony sokkal hasznosabb volna, mint a zöld, a fekete, az ibolyaszín, vörös és rózsaszín fiatalsággal megtöltött kollégium. Es általában nagyon kívánatos, hogy adják föl más egyezsért a jelét, hogy „a politizálás többet ér a tanulásnál”.

kivetése előtt részletekben, minden hivatalos felhívás bevárása nélkül, éspedig:

a) a rendes adót (a leszállítottat is) negyedéventén;

b) az átalányozott adót havonta.

Figyelembe veendő, hogy a be nem fizetett adórészlet 5 százalékkal felemléttetik, ha az évi adóelőírás meghaladja a 200 K-t, továbbá, hogy az így előre kiszámított egész adóösszeghez még 6 százalék késedelmi kamattal (illeték) is hozzászámíthatatik és hogy a részletek be nem fizetése, vagy nem helyes befizetése 5000 K-ig terjedhető rendbírsággal is sújtható.

Csorba Katalin képkiallítása

Csendben, szinte elrejtőzve a nyilvánosságtól él és dolgozik Léván Csorba Katalin festőművész. A nyilvánosság csak ilyenkor ves tudomást arról, hogy a mi városunkban is él egy halk művészi lélek, amidőn képeivel odaáll a nagyközönség elé, hogy „az ezerfejlű Cézárnak” bemutassa művészeti eredményét.

Csorba Katalin gyűjteményes kiallításán, a lévai városháza nagytermében, közel száz festményt láthatunk, a művésznek munkásságának javarésze: portrék és tájképek egyenesen. A „gyűlter” szíve melegen dobbanhat meg a kiallítás vásznainak láttán, mert megalapíthatja belőltük, hogy Csorba Katalin hivatali művésze szülőföldjének. Művész szívével elképja ennek a vidéknek a hangulatát és át is tudja vinni művészetének eszközeivel a vásznakra. Léva és a Garam völgyének ismerői sok kedves tájra bukkannak a festmények között, mert Csorba Katalin művészi témáit nagyobb részben erről a vidékről meríti, ami valójában „a mi festőnké” avatja őt. A siklósi képein érezzük, hogy az a tavasz lévai tavasz, ezek a felhők csak itt kavargának oly dusan és ragyogóan és az ősz méla bája is csak a mi jó öreg Siklósonkunkon lehet ilyen szép, mint azt a festőművész számunkra megfogta a lelkelve. A lévai Kálvárián ké megfőpázott árva fényő buslakodik, a szomorúság, amely e képből felénk árad, megkapó és az egészen valami kedves báj ömlik el, amely az élet diadalmas szépségét hirdeli egyszerű, de erőteljes kifejezéssel.

A gyűjteményes kiallítás leghatalmasabb vászna Mischák István plebános, szentszéki

tanácsos nagyméretű portréja. Ez a festmény nemcsak méretével uralodik a többi festmény felett, de művészi alkotás tekintetében is megérdemli a kiállításra a legelső helyet és a művésznek fejlődési képességéről tesz őszinte tanubizonyosságot. Csorba Katalin portréi nemcsak arcképeket örökítenek meg, hanem benső karaktereket is fejeznek ki.

Nincs arra elegendő térünk, hogy sorba vegyük a kiállítás minden érdemes vásznát, meleg pasztelljének vagy kedves virágcsendéletének méltatását, amelyek mind helyes színérzékéről tesznek bizonyosságot, azért még csak azt jegezzük meg, hogy szükség volt a kiállítás megrendezésére azért is, hogy a szerény leány életjét adjon megértés, életjelet adjon szorgalmas munkásságáról. Művészete rokonszenves és további fejlődésének alapját a kor meghozta újabb tapasztalatok bizonyára előbbre fogják lendíteni. Ugy tudjuk, hogy a közeljövőben Szlovénzók több városában fog kiállítást rendezni, meghívásra legközelebb Kassán, az ottani múzeumban.

—y.

A Lévai Járási Magyar Közművelődési Testület

szerdai népművelői estjén Szalantai Rezső pozsonyi tanár, író tartott előadást a szlovénzók középosztályáról. Az előadás során ismertette azokat a sajátos okokat, amelyek a világháború előtti Magyarországon megakadályozták az egységes magyar középosztály kialakulását. Ismertette a cseh középosztály kialakulását és annak különleges és értékes nemzeti tulajdonságait. Megállapította, hogy a szlovák nemzeti középosztály most van kialakulóban, de a szlovénzók magyar középosztály ma még utópia. Mináig most egy új feltörekedő népi rétegből van kialakulóban az új magyar középosztály, de azok hiányát, akik az államfordulat alkalmával átmentek Magyarországra: pótolni még nem lehetett. A magyar polgárságot a kivándorlás, a visszaszlovákosítás, visszánemetesítés, sőt visszaoroszosítás — mondja az előadó — nagyon lefogyasztotta. A szlovénzók magyar középosztály nagyon érzi a köztisztviselő hiányát.

Majd a munkás és paraszti rétegek polgárisodását ismerteti, amely folyamat egy új demokratikus nézetet alakít ki Szlovénzókban. Ebben a középosztályban nagy mozgást idézett elő az új magyar irodalom. Megállapítja, hogy a szlovénzók magyar középosztály nem fogy, amint azt itt sokan gondolják, de nyersanyagja állandóan szaporodik. Majd a vidék, a város és a falu életét vizsgálja, aminek során rámutat arra, hogy az értelmiség még nem szerves a népi osztályokkal. Rámutat arra a szellemi kárra, ami abból áll elő, hogy az értelmiség egy részét megöli a vidék, ezek visszahúzódnak. Megállapítja azt is, hogy az iskolának és a nevelésnek nálunk nincs meg a kisebbségi öntudata. Érzékeny hiány, hogy a szlovénzók magyar ifjúságnak az egyetlen Tabor-tűz, cserkészszükség kivül nincs szellemi irányító lapja, folyóirata.

Ézután megállapítja, hogy a szlovénzók magyar középosztály nem nyújt egyékes képet, amiben nagy része van megrokkantó szegénységünknek is. De a magyar szellemiség még így is élethez juthat és kialakulhat. A magyar szellem mozgalmasságának tanujale a szlovénzók újság, rádió és könyvtisztiztika. Befejezésül az előadó összehasonlította a cseh és a magyar középosztályt és rámutatott azokra a képességekre, amelyek lehetővé tették a cseh középosztály nemzeti felemelkedését és annak demokratikus kiegyensúlyozottságát s azt a tanulságot vonta le megállapításából, hogy a magyar középosztályt sokat tanulhat a cseh középosztály életfejlődésének példájából.

A másik előadó szintén pozsonyi volt: Ludwig Aurél, aki a fennálló járási szociális munka és a magyarság címen tartott gyakorlati jelentőségű és nem kevésbé érdekes előadást, amelyből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a szlovénzók magyarság nem

foglalkozik elég komolyan a meglévő szociális szervezetekkel. Technikai okokból ennek a tanulmányos előadásnak bővebb ismertetését a jövő számunkban adjuk.

A közművelődési testület következő előadása a karácsonyi ünnepek után, január 13-án lesz, amidőn Vargha Imre: a szlovénzók magyarság kisebbségi statisztikája és Horváth Ferenc: a magyar parasztság Szlovénzók címen tartanak előadást.

KÜLÖNFELÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR

- Dec. 26. „Csókos főhadnagy“ operett bemutató a Keresztény Munkás Egyletben.
- Dec. 26. A Lévai Torna Egylet teája a Denk étteremben.
- Dec. 27. A Katolikus Kör műkedvelő gárdájának ötörai teája.
- Dec. 31. A Lévai Kath. Kör műsoros szilveszteri estje saját színházában.
- Dec. 31. A Lévai Nőegylet műsoros szilveszteri teaestje a városi szálló nagytermében az árvaház javára.
- Jan. 6. A Lévai Dalárda ötörai teája a Kaszinóban.
- Január 9. S. K. sportklub bálja a Városi Vigadóban.
- Jan. 13. A járási magyar közművelődési testület előadása a városháza nagytermében.

— **Karácsonyi színelőadás.** A római iskola növendékei, szegény társait felruházására, ma, dec. 20-án előadást rendeznek a Kath. Kör színpadán, d. u. fél 5 órai kezdettel. Nézzük meg minél többen azt a kedves játékot, hisz ezzel a megjelenésünkkel tanubizonyosságot teszünk arról, hogy felszárítjuk gyermekeink arcáról azt a könnyet, melyet a nélkülözés csal szemükbe.

— **Az adóigazgatóság figyelmezteti az adózókat, hogy a multheti számunkban közzétett s az 1936. adóvallomási iver beadási határidejéről szóló közleményében a házbrádó vallomási iver beadási határidejét ezalkalommal helyesbíti.** Helyesen így hangzik: a házbrádó vallomási iver beadásának a határideje tart 1936 december hó 31-ig. Együttal figyelmeztetjük az adózókat, hogy az 1927. évi 76. számú egyenesadó törvény 309. §. 4. bekezdése szerinti 5 napi határidő, mely határidőben a törvényes határidőnek az eltelte után még kellő időben lehetett beadni az egyenesadókra vonatkozó vallomási iverket, már nem érvényes az 1936. évi 226. számú törvény gyűjtemény 309. §. 4. bekezdése értelmében.

— **Postaforgalom a karácsonyi és újvi idősakban.** A postahivatal közli: Ha kívánja, hogy karácsonyi ajándékai időben kézbesítenek, ajánljuk, hogy a küldemény feladását ne halassza az utolsó pillanatra. A forgalom emlékezőse a postaszolgálatban is érezhető, különösen a csomagküldeményeknél. Bizonyal mindenkit kellemtlenül érintene, ha a karácsonyestére szánt ajándékot a címzettnek ünnepek után kézbesítenék. Figyelemztetjük a közönséget a küldemények helyes és pontos címzésére és csomagolására, mi által megrökönyítik a személyzet munkáját, és elősegítik a küldemények időben való kézbesítését.

— **Husszállítás.** A lévai ifjúságot védő egyesület elnöksége kéri a helybeli huszárokat, hogy azonnal adjanak be árajánlatot hus és husárak szállítására.

— **Gyászhir.** Jeszenszky István közismert régi lévai vendéglős és a gyűgyi fürdő vendéglőjének bérleje hosszas betegeskedés után f. hó 17-én este Léván elhunyt. A rokonszenves és munkás férfitú élete delén, 59 éves korában ragadta el a halál. Földi pörészzeit ma délután 3/4 órákor helyezik örök pihenőre a rk. egyház szertartása szerint a gyászszobából (Kaszárnya u. 11. szám). Halálát felesége, szül. Vigh Lujza és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A Lévai Katolikus Kör kulturális estje.** A Lévai Katolikus Kör szépen sikerült kulturális rendezelt az elmúlt vasárnap. A nagyterem szufolási megieit. Michák István plébános, szentszki tanácsos, a kör elnöke bevezető beszéd után Sandlein János pozsonyi zenetanár Liszt Consolation című művét játszotta el zongorán biztos technikával, hatásosan. Majd Sandlein—Janakovic: Magács órákon, Sandlein—Páll Miklós: Csod van, Liszt—Hoffmann v. Fallersleben: Szerelmi vágy és Hubay—Petöfi: Rózsabokor a domboldalon című műveket adta elő John Elemár karmazénekes. Szépen zongó, terjedelmes baritonjával kitűnően tolmácsolta a szép darabokat, Bíró Lucian komáromi bencés tanár adventi alkalmi előadása is utat talált a lelkekhez. Azután John Elemár Bartók—Kodály gyűjtéséből mutatott be egy pár gyöngyszemet. Újjan sikere volt, hogy ráadás nélkül nem engedték le a színpadról, egy XVI. századbeli virágéneket és egy még ennél is régibb keletkezésű dalt énekelte. Végül Sandlein János Liszt XIV. Rapszódiját játszotta el mély hatással. Sandlein egyébként John Elemár énekének is szépen simuló kísérője volt. A társasvasorán Michák István elnök mondott köszönetet a szereplőknek a szerzett élvezetért.

— **Vidám tea a Kath. Körben.** A Lévai Kath. Kör műkedvelő gárdája a karácsonyi ünnepek vidám teadélutánnal fogja bezárni a Kör színházában. A gárda, amely oly szeretettel ápolja a baráti és családi érzést, f. hó 27-én, vasárnap az ötörai teáján bizonyára szép vendégkoszort üdvözölhet. Kellemes meglepetésül egy vig műsört fog bemutatni.

— **Állampolgárságot nyertek.** A belügyminiszter özv. Farkas Györgyné és gyermekei számára, továbbá Grapka Józsefné, szül. Boleman Irma, Popik Aurélie, Mózes Jenő és Kódy Barnabás lévai lakosoknak a csehlovák állampolgárságot megadta.

— **„A csókos főhadnagy“ operett bemutató előadása.** A Keresztény Munkás Egylet f. hó 26-án, karácsony másodnapján este, 8 órai kezdettel, diszes kiállításban és elsőrendű szereposztásban mutatja be Barta Mór legújabb operettjét, a Csókos főhadnygot. E darab a háború előtti kedélyes, humoros katonalelétbe viszi vissza a nézőt. A pompás új diszletek, diszes egyenruhák és a hangulatos zene színesen ékesíti a keretet. A főszerepekben Miklóssy Edit, Magyar J., Major Milka, Gergely Irén, Pály János, Kovács Ödön, Bucsek Gyula, Mészáros Árpád, Fabian István és Kósa István tehetségük legjavát adják. A hattagu göröcsoport szebbnél-szebb táncokkal színesíti az operettet. A darab rendezését Kovács Ödön látja el a töle megszokott rutinnal. A táncokat Zórád Aladár tanította be.

— **Ezerpengős jutalomdíjat nyert Főja Géza.** Budapest magyar főváros elhatározta, hogy ezerpengős díjjal jutalmazza az év legkitűnőbb újságírói teljesítményét, hogy ennek a díjnak segítségével a kitüntetett újságíró tanulmányutal tehessen és ezáltal magát tovább képezhesse. A díjat Rákosi Jenőről nevezték el. A bizottság az ezerpengős díjat Főja Géza hírlapíróknak, lévai földiünknek ítélte oda.

— A Nőgyelet Szilveszterestje.

A Lévai Nőgyelet az árvaház javára f. hó 31-én este kilenc órai kezdettel a Városi szálló nagytérében szilveszteri műsoros teacostélyt rendez. Belépti díj teajeggyel és malcot nyerd tumbolajeggyel 12 K, diákjegy 5 K. Könyörüljünk az árvaok!

— **Alkohol és munka- és életbiztonság.** A berlini balesetelhárítási múzeum gyűjteményei közt sok figyelmet és helyet szentel az alkoholizmusnak. Mint mindenben, a németek az alkohol kérdésének studiumában is nagyon alaposak. Az egyes alkoholicus italok összetételét részekre bontották és azután azoknak az emberi szervezetre, a munkatejesítményre, bűnözésre, az utódokra, balesetveszélyekre, a morbiditásra és halandóságra való behatását vizsgálták. Ezen megfigyelések eredményeit azután nagy táblákon függesztették ki a múzeum látogatóinak okulására. Így pl. ott az olyan számok vannak közzétéve, melyek az alkoholnak a bűnözéséhez való viszonyát igazolják. Heidelbergben a megfigyelés idejében bizonyos számú testisértés adta elő magát. A midőn ezeket az eseteket azon helyek szerint osztályozták, a melyeken ezen bűntényeket elkövették, megállapították, hogy a míg ezekből az utcán 78, a lakásban 86, a műhelyes munkahelyeken 87, addig a korcsmában 742 ilyen eset adta elő magát. Ennek a statisztikának a tanulságait egy további statisztika egészíti ki, mely szerint vasár- és ünneppapok 628, hétfőn 182, kedden 95, szerdán 67, csütörtökön 62, pénteken 82 és szombaton 94 ilyen bűneset történt. A megfigyelés eredményét nagybettűs felirás hirdeti: „Az alkohol elősegíti a bűnözést és gonosz-ságot”. A lipcsei betegbiztosítótársulat megfigyelése szerint 1000 biztosítottból az alkoholicusoknál 180%-al több oly baleset fordult elő, mely 28 napig terjedő következménnyel járt és 246,7%-al több oly súlyosabb baleset, mely 28 napnál tovább tartó következményekkel járt, — mint a normális embereknél. Ez az első csoport azt igazolja, hogy egészséges emberek 6 balesetére az alkoholicusok majdnem 11 balesete esik, a másik csoportban ez az arány 6:15-höz! Ebből egy további tanulság következik: Az alkohol csökkenti a munkatejesítőképességet, emeli a balesetveszélyt és veszélyezteti az egészséget. Azért az alkohol elleni harc egyúttal a balesetek elleni harc is. Tehát minden értelmes munkaadó, felebarátja iránti tiszteletből és szeretetből, azonban a saját érdekében is (mert az egész biztosítási díjat fizeti) azon lesz, hogy üzemében minél kevesebb baleset forduljon elő. Azonban még tovább kell mennie és a balesetek elleni harcot ki kell terjesztenie az alkohol elleni harcra is és pedig mindenütt ott, ahol befolyása érvényesülni tud.

— **Farsangi szindarabok.** Farkas István sokat játszott és általában ismert népszínművei Csehszlovákia magyarságát mindentűt felderítették. Az egész estét betöltő népszínművek közül a Fehér Galamb és a Sári te le első kiadása hamarosan elfogyott. További két népszínműve: a Megjött a Juliánka (25 szereplővel) és a Pityűs és Pityűs-ke (24—30 szereplővel) egyszerű dialektussal még kapható vagy a szerző címén (Ipolyi Sándor, Újváros 1. szám), vagy a Magyar Tanítók Szövetségi Könyvesboltjában (Gálánta). A Megjött a Juliánka 3 példányú kottával és előadási joggal 31 Ké. Mutatványszámot 6 Ké bélyeg behűlése ellenében csak a szerző küld. Miac a két darabot legalább száz közösségen játszották már, tréfás és mindenhol alkalmas tartalmuk kedvelté tette mindkét darabot. Melegen ajánljuk kulturegyesületeink, iskoláink stb. fiókjába!

— **Szociális biztosítás, hadirokkantak, nyugdíjasok költségvetése.** A Központi Szociális Biztosító intézetnek 1935-ben 404 millió volt a bevétele, kiadása 408,5 millió. 1935-ben az intézet 207 068 személynek fizetett nyugdíreket. Az intézet hatáskörébe egy és egyegy millió biztosított tartozik. Ma nagy kérdés, hogy ki fogja a ma dolgozó nemzedéket nyugdíjait fizetni, ha majd megéri a nyugdíjaztatás korát. A ma-gasabb bérosztálybeli biztosítás ma is aktív,

az alacsony bérosztályokban passzív. Állami hozzájárulással eddig 8503 millió korona értékű lakoház épült. A hadirokkantokról való gondoskodás a népjóléti minisztérium költségvetésének 37,7 százalékát emésztí föl. 1935. december végén tényleges hadirokkant volt 358 305, de nyugdíjat csak 94.196 kapott, a 181.791 hadiözvegy közül csak 81.417 és a 362 570 hadiárva közül 19.776 részesült állami ellátásban. Összesen 1.054.083 hadi-árokarut közül segélyt csak 237.764 személy kap. A munkanélküliek segélyezésére a pénzügyi törvény 100 millióval kevesebb hitelt engedélyez. A munkanélküliek segélyezésére 1933-ban 833 8 millió, 1934-ben 647,7 és 1935-ben 786,6 milliót vett igénybe. Az állami nyugdíjasok költségvetése szerint a szükséglet a negyedik korosztálybeliek nyugdíjának rendezése folytán az idei 926 millióról 1.004,4 millióra emelkedett. Az állami fizetett nyugdíjaisaival együtt az állam 2 milliárd 310 millió koronát fizet ki nyugdíjakra.

— **Iskolaszéki választás lesz 29-én.** A lévai rk. iskolaszék pénteken este ülést tartott Mischák István plebános, szentszéki tanácsos, egyházi elnök vezetésével. Az iskolaigazgató jelentésének meghallgatása után az iskolaszék az egyházközösség jövő évi költségvetését tárgyalta le. A költségvetést 30.400 K bevételben és ugyanannyi kiadásban állapította meg. Az iskolaszék az elnök előterjesztésére elhatározta a temető megnagyobbítását, mert jelenlegi nagyságában alig 4—5 évre lenne már csak elegendő. Az iskolaszék kimondta, hogy a szomszédos szántókból szerez újabb földterületet a temető megnagyobbítására. Az elnök ezután jelentést tett az egyházközösség által felvetett terv, a temetői ravatalozó ügyének állásáról. A bejelentés szerint a helybeli keresztény egyházközösség vezetői a város képviselőivel helyszíni szemlélet tartottak a temetőben és a ravatalozó helyéről a jelenlegi hullaház melletti részt találták legmegfelelőbbnek, oly módon, hogy az épület egyrésze a kath., másrésze pedig a ref. temető területére esne. Az értekezleten az építési költségek fedezésére az a nézet alakult ki, hogy az egyes egyházközösségek hozzájárulásával a költségek többi részét a város fedezné. (Ugy látszik, hogy a ravatalozó ha lassan is, de mégis megindult a megvalósulás felé. Megmondtuk mi annak idején, hogy nem olyan súlyos ez a probléma, mint amilyennek mutatkozik, csak hozzá kell fogni!) Tekintettel arra, hogy az iskolaszék tagjainak mandátuma a folyó év végéig lejár, elrendelték az új választást, mely f. hó 29-én lesz. Szavazó helyiség a Kath. Kőr, szavazni lehet d. e. 9 től d. u. 3 óráig. A szavazatszedő bizottságba Dodek János, Éder Kálmán és jegyzőnk Heckmann István kildettek ki. Az elnök végül köszönetet fejezte ki a lelépő iskolaszéki tagoknak ügybuzgó fáradozásukért.

— **Magyar film az Orient karácsonyi műsorán.** Ma d. u. 2—4 órákor népelőadás: A törvény nevében. Este egy nagyszerű büntügyi dráma, amely Budapesten játszódik le: En voltam Jack Mortimer. De felfokozott érdeklődéssel várja a közönség a karácsonyi filmet: Külvárosi ukrászda című magyar alkotást, amelynek főszerepét a hitűnő Perczel Zita, Kabos, Dobos Anni, Somlai és Gózon, a magyar filmjártás ezen kimagasló művészei viszik diadalra. Nagyszerű ünnepi népelőadások: 25-én d. u. A szenvedély viharjai, Janningsal. 26-án d. u. Csibi, Gaál Francival. 27-én d. u. Maska-rade. Paula Wesselyvel a főszerepben.

— **Nagy ünnepi műsor az Apollóban.** Az Apolló mozgóban ma d. u. 2—4 órákor: Egyszer mindenkihez ejjön a szerelem. Este: Asszonyok a választalon, nagy társadalmi dráma, a főszerepben Claudette Colbert. A karácsonyi három ünnepre sikerült lekötni a Fiandriai kastély-t, ezt a világhírű mesterművet, Bolváry hatalmas alkotását, amely a világháború felefelel játszódik le, Eggerth Mártával a főszerepben. A népelőadások is szenzációszám. 26-én d. u. Nem

kérdem ki vagy... Liane Haid a főszerepben. 26—27-én d. u. a kedves humor magyar film: A Meseautó!

Karácsonyi ajándéknak óra és óhrész még mindig a régi ócsó árban szereshető be nagy választékban, HATSCHER nál, Léván

Sollich János fogtechnikus rendező látja Hurbán (Deák Ferenc) utca 15. számú házból Hviezdoslav (Petőfi) utca 9. szám alá, Bafa mellett lévő házba helyezte át.

Mielőtt Karácsonyi ajándékokat vásárolna, ne mulassza el megtekinteni Ph. Mr. PREISCH drogéria dus raktárát Léván, Szepessy uca 1 szám alatt, ahol necessaryk, manicure-készletek, puderdobozok, parfümök, kölnivizek és a legmodernebb kölnivizek-permetezők, kozmetikai készítmények, fényképezőgépek a legjobb kivitelben és a legolcsóbb árban szereshetők be. Kísérje figyelemmel hetenként változó kirakatainkat.

47. olcsó karácsonyi vásár! A legszébb a férfikabátok, kalapok, házikabátok, pyjamák, ing és nyakkendő különlegességek legnagyobb választéka. Bécsi pulloverek, harisnya és keztyűjodonságok. Divatvezetvek, selymek, olcsó maradékvásár, 200 K n feüli vásárlásnál koffer csomagolás. Szlovenszki egyik legnagyobb szőnyeg, függöny és takaró raktára, HOLZMANN BÓDOG cégnél.

Ne vegyen karácsonyra semmit, mert minden drágább, ellenben ha olcsón akar vásárolni ajándéktárgyakat, pipere-és fociokteket, tekintse meg a PICK drogéria dusan felszerelt raktárát. Pick drogéria, Levice.

Minden drágul, csak KOHN ES KOVÁCS divatházában maradt meg a régi olcsó ár. Bennünket a csehszlovák korona esése nem érdekel, mindent jóelőre megvettünk és azért olyan olcsó karácsonyi vásárt csaphatunk, amilyenre Léván még nem volt példa. Előnyös vétel folytán több ezer maradék félaron. Figyelje kirakatainkat és meg lesz lepődve, mily kevés pénzért veheti meg a legszebb és legalkalmasabb karácsonyi ajándékok. Ezen „okkaziós vásárunk” sima és gyors lebonnyolítása érdekében kérjük az igen tisztelt vevőket az amugy is dehonasztáló alku mellőzésére, mert ezen igazán nagyon olcsó árainkból semmiféle kedvezményt nem adunk.

Feltűnést keltenek a szép nyakendők, ingek, jó szabású kabátok, pyjamák és házikabátok, gyönyörű pulloverek, pongyolák, sálók, valamint keztyű és harisnya különlegességek legnagyobb választéka megolcsó olcsó árak! Szövet, selyem, matlasz maradékok félaron HOLZMANN BÓDOG cégnél olcsó szőnyeg, függöny vásár.

Karácsonyhoz és újévhez olcsó és jöminőségű árut nálunk vásárolhat. — Férfi és női divat cikkek. Mélyen leszállított áron. Tekintse meg raktárunkat E. GERTLER LEVICE.

Gyásközönetek.

Hálás köszönetünket fejeztük ki mindazon rokonoknak, jóismerősöknek, valamint jóbarátoknak, kik férjem, illetve édes atyám elhunya alkalmával részvétükkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek és utolsó utjára elkísérni szívesek voltak.

Ötv. Záhorszky Istvánné és a gyászoló család.

Mindezon jóbarátoknak, ismerősöknek és a rózsafüzértársulat tagjainak, akik szeretett édes anyánkat, özv. Akács Józsefné utolsó utjára elkísérni, és ezáltal fájdalunkat enyhíteni szívesek voltak, ezúton is hálás köszönetet mondanak

GYERMEKEI.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Kovács Imre Pivko Ilona fia Ernő — Fábér Ferenc Sebestény Irén leánya Olga. — Kótora Mihály és Borka Étel leánya Éva Eitel.

Házasságok. Paksi Lajos ref. László Teréz rkat. — Mojzes Pál rkat. Csajági Emilia rkat.

Hálfalozások. Szélesi Mária 74 éves. — Cinko Jolán 30 éves. Jeszenszky István 59 éves.

Köszönetnyilvánítás.

Az Árvaházat fenntartó Léval Nőegylet november hónapban a következő adományokat kapta:

Boros Béla 150 K, Szabó Istvánné Varsány 4 kg liszt, Reindl Károlyné 3 pár használt cipő, 1 pár hócipő, 1 pár sárcipő, Bánky Margit 10 K, Brnák József 38 csomag „jójó”-sütemény, Kubinyi Árpád 8 kg kenyér, Sebők Ágoston karácsonyi örömköre 150 K, Fizély Lenke háziasszony megváltása 20 K, Kohn-Kovács 15 méter ruhaanyag, 5 sál, 7 pár harisnya, 3 bugyogó, Vasarab Katalin Garamujtalu 1 sült liba, 6 kg liszt, 1 kg turó, 3 és fél kg kenyér, Homolya Margit Óbars 11 kg bab, 15 kg liszt, 1 liter libazsír, Eisler Lípót 10 kg bab, Mezősáros Gyuláné Garamlők egy hizott liba és egy csirke, Medvegy Lajos 115 drb cukrászsütemény Kottke Alice 100 K, Borcsányi Béláné teamegváltás 20 K és karácsonyfa 30 K.

Fogadják a nemesszívú adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

OFFERMANNÉ ÁRVAY MÁRIA alelnök.

SPORT

Rovatvezető : Boros Béla

Bridzverseny. A nemrégiben alakult lévai bridszklub e hó 12. és 13-án tartotta meg az első versenyt, és pedig a nyugatszlovenszki körülethez tartozó egyesültekkel, Komárommal és Érsekújvárral. Ezt a versenyt a kerületi kapitány írta ki mint elődöntőt a további fordulókhöz. A lévai bridszklub a következő csapatalt vett részt a versenyen: I. dr. Huberth, Bock, dr. Feldmann, Eichenbaum és Weinberger László, II. dr. Bolemanné, dr. Liebermann Ernőné, dr. Bányai Zoltánné, Munk Lászlóné, dr. Liebermann Margit és dr. Huberth Pálné. Szombaton délután fél 4 órakor kezdődött a verseny és majdnem éjfélkor ért véget az első két forduló, melynek az eredménye a következő volt: Első helyen győzött Komárom I, második hely Komárom II, harmadik hely Léva I, negyedik hely Érsekújvár I, ötödik hely Léva II és hatodik hely Érsekújvár II. A második nap, vasárnap, az utolsó két fordulón a lévai bridszklub győnyőrű finissel és abszolút jó játékkal megnyerte a versenyt olyképpen, hogy felküzdötte magát az első helyre és így bekerült a középdöntőbe, ahol a többi győztes csapatokkal a nyugatszlovenszki bajnokságért fog küzdeni. Ez a verseny 1937 január 9-én és 10-én Pozsonyban, a közzgazdasági klubban lesz megtartva. — A lévai bridszklub rövid fennállása után is már sikeresen szerepelt a bizukn abban, hogy mind vendégserprelései, mind lévai rendezései a jövőben is a legteljesebb sikerrel fognak járn, amit az agilis vezetőség méltán megérdemel.

Az LTE télisport szakosztálya a karácsonyi ünnepek alatt 3 napos si-turát rendez a körmöcbányai Skalkára. Szállás biztosítása végett azonnali jelentkezést kér és bővebb felvilágosítással szolgál Kern Aladár szakosztályvezető.

A CsAF MLSz pozsonyi központja f. hó 17-én tartott igazgató tanácsülésén Szabó Kálmánra, a déli kerület ez évi elnökére bízta a kerület vezetését és a közgyűlést január 10-re hívta össze. A lévai sport-társadalom élénk figyelemmel kíséri a fejleményeket és erre vonatkozólag még vissza fogunk térni.

A Bars heti rádióműsora :

Vasárnap

BRATISLAVA. 14.05 Mezőgazdasági előadás. 18 Felolvasás. „Betlehemesek” pásztorjáték.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10 Ref. istentisztelet. 11 Rk. mise. 12.20 Operaházi z. 14 Gramofon. 15 Gazdasági előadás. 15.50 Gordonkahangy. 16.30 Felolvasás. 17 Budai Dalárda hangy. 17.45 Csvegés. 18.15 Szalonzene. 19.10 Banda Marci cigányprimás emlékezete. 20.10 Közv. a Debreceni Csokonai-Színházból. „A nagy kaland” operett 2 felv. 21.30 Hírek. 23.15 Heilmann jazz-zk.

PRAHA. 22.20 Gramofon.

WIEN. 11.15 Szimfónikusok 13.05 Gramofon. 15.40 Vonósnyegyes. 17.40 Rádiózk 19.45 Zenés egybeállítás. 22.30 Énekhangy. 23.10 Gramofon.

Hétfő

BRATISLAVA. 10.10, 14.05 Hírek. 18. Előadás. 18.15 Karácsonyi versek. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Farkas cigzk. 12.30 Hírek. 13.30 Poztás-zk. 16.15 Diákfelőra. 16.45 Hírek. 17. Rádióélet rejtvenyversenyének eredményhirdetése. 17.25 Zongorahangy. 18.15 Előadás. 19. Énekhangy. 19.35 Kosztolányi Dező emlékezete. 20.25 Vidák cigzk. 21.45 Bpesti Hangy. Zenekar. 23.05 Gramofon.

PRAHA. 17.35 Hangy. 22.25 Skót tánczene.

WIEN. 12.20 Zene. 14, 16,05 Gramofon. 17.15 Kamararénekar. 20. Opera. 23.30 Zene.

Kedd

BRATISLAVA. 8 Iskolarádió. 10.10, 13.40, 14 Hírek. 18 Előadás. 18.10 Hegedűjáték. 18.30 Munkásnegyedőra. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Gramofon. 12.30 Hírek. 13.30 Énekhangy. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 16.45 Hírek. 17. Előadás. 17.30 Kálmár szalonzk. 18.30 Munkásnegyedőra. 14 Szalonzene. 19.45 „Zsolt vezér ifjúsága” vigjáték 9 részben. 21.40 Hírek. 22 Zongorahangy. 22.45 Előadás németül 23 Veres cigzk.

PRAHA. 16.10 Katonazk. 16.50 Hegedűjáték. 20.25 Karácsonyi oratórium.

WIEN. 12 Zene. 14, 16,05 Gramofon. 17.20 Énekhangy. 17.40 Zongorahangy. 20 Tarka daloszenesest. 21 Dalok. 22.35 Szimfónikusok.

Szerda

BRATISLAVA. 8 Iskolarádió. 10.10, 13.40, 14 Hírek. 18.15 Zongorahangy. 18.35 Sportzemle.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Zongorahangy. 12.45 Hírek. 13 Szalonzene. 14.40 Diákfelőra. 16.45 Hírek. 17 Kanárihangy. 17.25 Lakatos cigzk. 18.20 Felolvasás. 18.50 Gramofon. 19.20 Operaház előadása „Azra” mese 3 felv. 20.10 Hírek. 21.20 Külügy negyedőra. 22.30 Jávör jazz-zk. 23.10 Öreg cigányprimások zenekara.

PRAHA. 22.15 Tánczene. 22.50 Orgonahangy.

WIEN. 12, 14, 16,25 Gramofon. 17 Hangy. 18.25 Stájér dalok. 19.15 Opera. 22.30 Stross-negyés.

Csütörtök

BRATISLAVA. 10.10, 14 Hírek. 14.10 Előadás. 14.15 Zenés karácsonyi játék.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.15 Szimfónikus z. 12.30 Hírek. 13.40 Rác cigzk. 16 Közv. a Nemzeti Múzeum előtt fellátított karácsonyfától. 16.45 Hírek. 17 Karácsonyi szövat a gazdasághoz. 17.25 Operaházi z. 18.35 Karácsonyi versek. 19. Előadás. 19.30 Orgonahangy 20 Szalonzene. 21.10 Gramofon. 22.30 Beethoven IX. szimfóniája. 24 Éjfélű mise.

PRAHA. 18.55 Karácsonyi dalok. 19.50 Fok-zk. 22.20 Gramofon. 24 Éjfélű mise.

WIEN. 12 Szimfónikusok. 14 Gramofon. 17 Hangy. 19.15 Kamarazk. 21 Karácsonyi hangy. 23.30 Fuvós-zk. 24 Éjfélű mise.

Péntek

BRATISLAVA. 14.10 Mezőgazdasági előadás. 18 Karácsonyi énekek. 22.20 Hírek.

BUDAPEST. 8.30 Hírek. 9 Ref. istentisztelet. 10 Rk mise. 11.30 Evang. istentisztelet. 12.30 Bpesti Hangy. Zenekar. 14.55 Operaház előadásának közv. 17.35 Felolvasás. 18 Pertis cigzk. 19 Előadás. 19.30 Szalonzk. 20.10 „Karácsony” hangjáték 3 részben. 21.40 Hírek. 22 Cigánygyerekek zenekara. 23.05 Kertész jazz-zk.

PRAHA. 22.20 Gramofon. 22.35 Zene.

WIEN. 11.45 Filharmonikusok. 12.55 Zene. 16.45 Gramofon. 17.45 Katonazk. 19.10 Énekhangy. 19.45 A vig özvegy, operett. 22.25 Tánczene.

Szombat

BRATISLAVA. 18 Felolvasás. 18.10 Előadás zenei szemelvényekkel. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 9.40 Hírek. 10 Rk mise. 11.15 Görögkat. istentisztelet. 12.30 Operaházi z. 14 Bura cigzk. 15 Versek. 15.25 Gramofon. 16.30 Mese. 18.05 Előadás. 18.35 Zongorahangy. 19.20 Rózsahegy Kálmán előadástje. 20.10 Bécsi rádióállomás műsora: Rádiógyeveg. 21.45 Hírek. 22 Budapesti Hangy. Zenekar. 23.20 Magyar szalonötös.

PRAHA. 15.30 Fok-zk. 17.35 Hangy. 19.30 Opera. 22.15 Gramofon. 22.30 Daubner-tánczenekar.

WIEN. 11.45 Szimfónikusok. 12.55 Zene. 16.05 Vonósötös. 17.05 Gramofon. 17.55 Hegedűjáték. 20.10 Rádiógyeveg. 21.55 Zenés vigjáték. 22.25 Jazz.

A Lévai Temetkezési Egylet

felhívja alant felsorolt tagjait, hogy 1937 január hó 15-ig Csuvara Lévyöl egyleti pénztárnaknál tagkönyvével együtt jelentkezzen, ha ezen időn belül ezt elmulasztja, a tagok sorából törölve lesz és minden igényét az egylettel szemben elveszti.

VEZETŐSÉG.

N É V	Tag lett	könyv száma
Brakkó Julianna	1925 X. 1.	206
Béres Ilona	1922 I. 1.	20
Bazsó Katalin	1921 I. 1.	9
Bazsó Béla	—	10
Baska János	1920 IV. 1.	224
Csernai József	1919 X. 1.	274
Chorte Ferenc	1920 IV. 1.	222
Csiffári Lajos	1920 X. 1.	327
Gyuka Gizella	1920. I. 1.	12
Horváth Mária	1925 IV. 1.	189
Horváth József	1926 IV. 1.	205
Harman Mária	1931 IV. 1.	289
Holop Mária	1932 X. 1.	311
Halász Mária	1927 VII. 1.	231
Ivanycs Mária	1930 IV. 1.	220
Kis Ilona	1922 IV. 1.	149
Kosztolányi Sándor	1922 IV. 1.	167
Kosztolányi Mária	—	168
Kovács Erzébet	1922 IV. 1.	169
Konecsny Erzsébet	1922 X. 1.	179
Kis Irma	1923 I. 1.	189
Kollárik György	—	190
Kosztolányi Teréz	1923 X. 1.	206
Kovács Mária	—	207
Kovács Lajos	1922 VII. 1.	170
Kis Erzsébet	1927 I. 1.	245
Kohutik János	1928 I.	287
Maczák János	1922 X. 1.	155
Mancér Ilona	—	129
Moravcsik Paula	1923	144
Mordinyi János	1927	196
Novék Katalin	1929	160
Aszlányi Béla	1923	50
Precska Irén	1922	112
Pleva István	1922	166
Pusztai Vince	1922	171
Privara Borbála	1922	172
Puskányi Mária	1929	250
Pleva Mária	1932	300
Pusztai Erzsébet	1932	302
Rajcsányi Gabriella	1919	253
Ribárik László	1921	212
Ruska Erzsébet	1922	118
Simon Péter	1919	35
Szolcsán Julia	1919	36
Safár András	1919	203
Spányik István	1921	200
Szitka Lajos	1922	155
Szabó Mária	1922	157
Szona István János	1922	165
Szabla Gyula	1930	203
Szabó Eszter	1930	204
Styevok Julia	1931	331
Somogyi Julia	1932	347
Turián Mária	1922	151
Tóth Eszter	1931	242
Ily. Vörös Mátyas	1919	218
Vágnér Apolónia	1920	137
Vanek Géza	1921	238
Vörös Anna	1922	163
Várdai Irma	1922	164
Varga Julia	1922	165
Váci István	1922	166
Vörös László	1927	224
Vörös László	1927	226
Vanicsek Ferenc	1928	231

VALUTAÁRFOLYAMOK

Baromgyóval Népbank Levéle, jelentése

	dec.	dec.
	12-én	19-én
100 pengő	—	584.—
100 osztrák schilling	—	537.50
1 angol font	—	139.50
1 amerikai dollár	—	128.40
1 svájci frank	—	652.50
100 francia frank	—	139.—
100 líra	—	746.80
100 német márika	—	711.—
100 dinár	—	63.20
100 lei	—	17.25

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhöz kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Perfekt szlovák és magyar gép- és gyorsíró, urileány állást keres. Ajánlatokat fizetési feltételek megadásával a kiadóhivatal közvetít.

Nagyobb belvárosi ház két lakással, az egyik adómentes, nagy fronttal, mely üzletnek alkalmas, 460 öles telken, szép kerttel, raktárhelyiségekkel, eladó. Cim a kiadóban. Közvetítők díjaztatnak. 813

Modern 3 szobás lakás teljes komforttal különálló házban, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 1201

Eladó: üvegajtó 75x220, dupla szárnyajtó 130x255 cm jutányos áron. Cim a kiadóban.

Molnár János házi ölesekét vállal. Kálnai utca 40. 1202

Élő halakra szíves előjegyzésüket kéri a karácsonyi ünnepekhez Lachky cég. 1203

Egy teljesen jókarban lévő, nagy lábzsák eladó. - Bővebbet a kiadóhivatalban. 1205

Boraim e hó 16-tól mérem, literje: új 5, o 6 KČ. Szabó Dániel, Polgár utca 17. 1209

Kanári madarak, karácsonyi ajánkaphatók Városi szálló házmester. 1287

Bélyeggyűjtemény 1300 különféle értékes bélyeggel nagy albumban, jutányosan eladó. Kákai 4. 1288

Antik zenélő automata 100x70x50 cm, 33 féle kedves darabot játszik, eladó. Kákai 4. 1289

Perzsa szőnyegek jutányosan kaphatók BALOGH MICI kézimunka kereskedésében. Alkalmi vétel! 1240

Sajáttermésű boromat kimérem literje 5 korona KÓSA JÁNOS, Mező utca 8. 1241

Üzlethelyiség kiadó Szeppesi u. 20 sz. 1242

Selyem szövet és mosó maradékok rendkívüli olcsó árban kaphatók. SCHÖNSTEIN Schöllerova 19. 1243

Čankov (Csánk) községben a Levice—Sahy főútvonalon elfekvő vendéglőnek, valamint üzletnek kiválóan alkalmas ház, amelyben évtizedeken keresztül eddig is állandóan korcsma, fűszerüzlet és mézsárszék volt elhelyezve — megfelelő beltelekkel és gyümölcsössel jutányosan eladó. Bővebb felvilágosítást a Slovenská Banka leveicei fiókja ad. 1245

Megvételre kerestetik 2—3 szobás adómentes ház. Váradi utca 2. szám. 1246

Szarvashust kimérek kicsinyben kg-kint 6—8 KČ árban. Breznayné, Szeppesi u. 12. 1248

Világtörténelem 6 kötet, diszkótesben eladó. Megtekinthető: Weinberger fűzőszalomban, Levicén. 1252

Házilag savanyított vágmelléki káposztát és töltött káposztának fejejét Fischer Géznál vegyenek. Mángorló utca 1. 1254

Kiadó ház kerttel, szoba, konyha, veranda, speiz. Madách u. 25. 1255

ÉLŐ DUNAI HALAK

Telefon minden nagyságban és bármilyen mennyiségben előjegyzés nélkül is állandóan kaphatók. Telefon 20.

Rosunberg cég Levice

KUTFURÁSOKAT

vizszegény és fertőzött kutak mélyebb furását, egészséges és nagy vízmennyiségek feltárása céljából vállal.

SZIVATTYUKAT szállít, víztelepeket épít, ház, ipar és községek részére.

H. DRÖLL, TRNAVA
Alapít. 1881.

Vásároljon a készítőnél!

Nap- és esőernyőket, kerti ernyőket elsőrendű kivitelben készít

SCHÖN
ernyő-specialista
Bástya u. 2. szám (Klain-ház)

Javítások, behuzások vidékieknek rögtön!
Dolgoztasson megbízható szakemberrel!

Karácsonyi meglepetés!

5% engedmény!
LINK, divatáruház. szigoruan szabott árainkból 1936. évi dec. hó 10-től dec. hó 31-ig.

STEINER

Levice—Léva
Báti utca 4. szám alatt
(Orient Kínóval szemben)

butorai jők és megbízhatók!

KARÁCSONYI RÁDIÓJÁT

KIRAKATOMBAN MEGLÁTHATJA,
ÜZLETMBEN MEGHALLGATHATJA,
OTTHON A LAKÁSÁN KIPRÓBÁLHATJA
költség és vételkötletzettség nélkül, a legmodernebb

Philips-Telefunken-Blaupunkt-Microphona Rádiókat

Kedvező részletfizetések már KČ 50-től kezdve!

Régi rádióját e lőnyösen becserelí!

RÁDIÓ KAISER, LEVICE-LÉVA

Ha radiot ajándékozol, vele adod ajándékba az egész világot!

Ajándékozzunk

VIRÁGOT

örömet
szerzünk veled.

KORÁB

Tisztelettel értesitem Léva és vidéke n. é. közönségét, hogy a volt **MEDVEGY-féle cukrászda** helyén

cukrászdát nyitottam

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel

Viktorin László
cukrász, Léva.

Óra és ékszer

a legcélszerűbb karácsonyi ajándék!!

OLCSÓ ÁRAK!
NAGY VÁLASZTÉK!!

Steiner Testvérek
Levice, Stur utca 5. szám.

Boleman gyógyszerházzal szemben!

HANGOS APOLLO MOZGÓ
NETI MŰSORA:

Vasárnap, december 20-án d. u. 2 és 4 órákor nagy népelőadás!

**Egyszer mindenkinek
eljön a szerelem...**

Főszereplők:
JENNY JUGO, HANS RÜHMANN, EWY EWANS.

Dec. 20-án, vasárnap este 6 és 8 órákor utoljára

**ASSZONYOK
VÁLASZUTON**

Nagy társadalmi dráma megrendítő jelenetekkel.

Főszereplők:
CLAUDETT COLBERT
WARREN WILLIAMS
RUCHELLE HUDSON

Hangos hiroadó. Hangos hiroadó.

**VÁLOGATOTT KARÁCSONYI
MŰSOR:**

December 25-én, pénteken este 6 és 8 órákor
December 26-án, szombaton este 6 és 8 órákor
December 27-én, vasárnap este 6 és 8 órákor

BOLVÁRY GÉZA mesteri műve!

FLANDRIAI KASTÉLY

Világhírű film a világháború utolsó éveiből.

Főszereplők:
EGGERTH MÁRTA
PAUL HARTMANN
GEORG ALEXANDER

A legújabb PARAMOUNT világhíradó.

December 25-én, pénteken délután 2 és 4 órákor
NÉPELŐADÁS!

**NEM KÉRDEM KI VAGY...
(INCOGNITO)**

LIANE HAID, GUSTAV FRÖHLICH, Szőke Szakáll

December 26-án, szombaton délután 2 és 4 órákor,
December 27-én, vasárnap délután 2 és 4 órákor

a nagyszerű magyar film!!!

MESEAUTO

Főszerepekben:

PERCEL ZITA || TÖRZS JENŐ
KABOS GYULA || GÓZON GYULA
GOMBASZÓGI ELLA || PETHES SÁNDOR

Biztosítsa jegyét elővételben!

Glóriát zengenek a karácsonyi harangok!
Szeressen családjának

Boldog karácsonyi ünnepeket

Minden igénynek megfelelő nagy választék a legmodernebb vill. hálózati és telepes radiokészülékekben! — Radio csere, részletfizetési feltételek!

Radio Central - Kern Testvérek

Alapított 1881-ben. ● áruházában, Léván. ● Alapított 1881-ben

Villamos vasalók, gyorsforralók, főzőlapok, porszívógépek, legújabb könyv olvasó lámpák, gramofonok, lemezek, korcsolyák, ródlik, skik, sport felszerelések a legcélszerűbb karácsonyi ajándékok: „BRÜCIOR“ petroleum-gáz takaréktűzhelyek!!!!

Legrégibb szaküzlet!

Ne olvassa el figyelmen kívül ezen hirdetést, ha karácsonyi bevásárlását jutányosan akarja eszközölni!!!

Weinberger Géza „ELITE“ divataruházában megtalálja szövetekben, selymekben mindazt, amit a divat legújabb hoz.

- Karácsonyi ajándékoknak igen alkalmas, olcsóságban meglepő divatkelmék.
- Vászon és damasztárkban nagy választék, melyek minőségéről a gyári márka teljes garanciát nyújt. (Schroll, Regenhart & Raymann, stb., stb.)
- Személynyúl néhány ár a hatalmas karácsonyi választékból:

Moiré—Círé farsangi színekben	- - - - -	KÉ 18,—
Angora 70 cm széles	- - - - -	KÉ 11,—
Kockás szövetek 70 cm széles	- - - - -	KÉ 4.90
Hat személyes kávé garnitúra	- - - - -	KÉ 24,—
Hat személyes étkező garnitúra	- - - - -	KÉ 23,—

AZ ORIENT MOZGÓ

ÜNNEPI MŰSORA

December 20-án, vasárnap délután 2 és 4 órákor
SENZÁCIÓS NÉPELŐADÁS!!!

A TÖRVÉNY NEVÉBEN

Dec. 20-án, vasárnap este 6 és 9 utoljára a Budapesten lejártszódó bűnügyi dráma ujdonság!

ÉN VOLTAM JACK MORTIMER

Írta: Th. v. Harbou. - Főszereplők:
ADOLF WOLHBRÜCK
SYBILLE SCHMITZ

Dec. 25, 26 és 27-én este 5, 7 és 9 órákor
dec. 28 és 29-én este 8 órákor

a mi karácsonyi nagy műsorunk!
A várva-várt magyarul beszélő és éneklő film.

Külvárosi cukrászda
(BUDAI CUKRÁSZDA) — Főszerepekben:
Percel Zita, Kabos Gyula, Dobos Anni, Somlai Arthur, Gózon Gyula

Dec. 25-én, pénteken d. u. 2 és 4 órákor szenzációs népelőadás!!!

EMIL JANNINGS
főszereplésével

A SZENVEDÉLY VIHARJAI

December 26-án, szombaton délután 2 és 4 órákor népelőadás!

Gaál Franciska
főszereplésével:

C S I B I

Dec. 27-én, vasárnap d. u. 2 és 4 órákor
WILLY FORST rendezésében és

PAULA WESSELY és ADOLF WOHLBRÜCK
főszereplésével

MASKARADE

SZEREZZEN ÖRÖMET CSALÁDJÁNAK!!

Nagy választék **KARÁCSONYI
AJÁNDÉKOKBAN!!**

gyermekjátékok,
női táskák, tárcák,
úti necessár-ek,
manikűr- és borotvakészletek,
kristály üvegtárgyak,
porcellánkészletek,
üveg asztali készletek,
téli sportcikkek :
teljes ski-felszerelés,
jeghokki-ütők stb. stb.

Minden cikkben óriási választék,
leszállított karácsonyi árak!!

VÁMOS MÓR
LEVICE—LÉVA

KARÁCSONYI

ajándékok

WILCSEK

órás és
ékszerésznél.

•
SZOLID KISZOLGÁLÁS!
OLCSÓ ÁRAK!

A legszebb karácsonyi

AJÁNDÉK EGY →

Kedvező fizetési feltételek!

Kerékpárok, vadászati és ha-
lászati cikkek nagy választékban!

Baroska J.

Kálnai u. 3. LEVICE. Tel. 130.

PEAFFE

SUPER RADIO
amely mindent tud!
TELEFUNKEN

Ké
2050

CHORAL

*a mi hagyományunk
a tökéletes hang*

Radio Central - Kern Testvérek

Alapított: 1881. • áruházában, Léván. • Alapított: 1881.

Írógép ujdonság!

A tökéletes

Mercedes

„Selekta” kis írógép tabulátorral

nélkülözhetlővé teszi a nagy irodai gépeket, felülmúlja az eddigi kis írógépeket! Kapható részletfizetésre is!

ÁRA; 2990.- Ké!!!

Az
írógépgyártás
**LEGUJABB
REMEKEI!**

Vételkötelezettség nélkül bemutatjuk.

Kapható **Nyitrai és Társánál Léván**